

d) să propună comitetul central, să acorde conform §. 40 din statute 20% pentru despărțământ;

e) să distribue premiile puse pentru lucrări de mână și cărțile aduse pentru acest scop;

f) să mulțamească tuturor, cari au făcut daruri despărțământului nostru și au colaborat pentru expoziție.

Dr. Frâncu, N. Căciulă, director, notar.

Raportul comisiei în adunarea generală.

Raportul comisiei ales din ședința despărțământului, Cluj, al Asociației, ținută în comuna Desmir, la 18 August n. 1907, asupra raportului comisiei despărțământului.

Comisiunea își alege de pres. pe protopopul Cojocnei Ioan Hătegan și de notar pe Mihail Hodârnu, parohul dela Pată. Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 1. Din raport acțiunea culturală a tinerimii... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 2. Din raport Biblioteca despărțământului... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 3. Agenturi, bibliotecă populare și ziare... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 4. Tablouri anticoolice... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 5. Farmacii portative... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 6. Exponenți... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

La pct. 7. Tovarășii... Comisiunea intră în discuție raportul la revizuire și examinare din punct în punct și își dă următorul raport:

Punctele 8-13 se primesc. Pct. 14. Approbă lucrarea comisiei...

și propune a se da absolutul cerut comitetului întreg pe anul 1907 și totodată propune a se exprima mulțămirea acestui comitet pentru activitatea arătată cu atâta zel în folosul despărțământului.

Mai departe comisiunea recomandă a se primi propunerile comitetului înscrise în Raportul său sub nr. 14. literile b) c) d) e) f).

Totodată propune primirea proiectului de buget pe an. 1908 amăsurat propunerii.

Desmir, la 18 Aug. n. 1908.

Ioan Hătegan m. p. protopop, prezid. Petru Chocicheș m. p. Mihail Hodârnu m. p.

Adunarea s'a ținut în curtea parohială a părintelui protopop on. Aurel Poruțiu în Desmir. Părintele paroh și protopop On. T. Ceorțea din Cojocna, vice-președintele comitetului a deschis adunarea.

Urmează raportul comitetului și alegerea comisiunilor (vezi mai sus raportul comisiei asupra activității comitetului).

Delegați ai despărțământului, la propunerea d-lui Dr. Victor Poruțiu, au fost aleși d-nii Vas. Ranta și Dr. St. Morariu. S'a ales apoi o comisiune, compusă din cei trei protopopi: Ioan Hătegan, Tului Rosescu și Dr. E. Dăianu, pentru ca să candideze pentru alegerea comitetului pe alți 3 ani statutari.

Comisiunea de candidare, a raportat prin d-l Dr. E. Dăianu, care a arătat că comisiunea s'a călăuzit de principii, și a socotit ca după comitetul de până acum, compus tot din domni de la oraș, cu îndelungă literare, să vină un comitet înțeles cu fruntași de la sate, cari înțeleg și pricep nevoile satelor, lipsese economice, și vor ști mai bine cum să le plinească. A caracterizat activitatea comitetului de până acum, a arătat care ar fi completarea acestei activități pe viitor, între marginile acestui program bogat, pe care l'a statorit vrednicul director al despărțământului, Dr. Frâncu, nu numai pentru un despărțământ, ci am putea zice pentru întreaga Asociațiunea.

Lista propusă de candidare, a fost primită prin aceluși mod și au fost aleși:

Președinte: Teodor Ceorțea, par. prot. on. gr. or. în Cojocna. Secretar: Eugen Pop. Răcuraru, capelan gr. cat. Cluj. Cassar: Antea Mădeș, secretar ja. Transilvania, Cluj. Contabil: Leonțiu Puscariu, contabil ja. Economul Cluj. Membri în comitet: Ioan Hătegan, protop. Cojocna, Vas. Ranta, Rubiceșcu, județ reg. on. Dr. Victor Poruțiu, Aurel Pop, paroh Jac. Gușălamarea referenți ai acesteia paroh strict oficioasă și iapărășit.

După adunarea publică a vizitat școala, în care erau expuse minunatele tășături și cusături cește din mâinile tinerelor alefemeilor și fetelor din Desmir. Un juriu compus din mai multe dame rapunat diferitele lucruri cu hapi și cu medalii. Spre seară d-l prof. Aurel Dornic, din Brașov a ținut o frumoasă și instructivă prelegere cu sctopticonul proiectând și explicând numeroase tablouri din diferitele părți ale Ungariei și României.

Eată ce scrie „Răvașul“ sub titlul „La Desmir“:

Adunarea generală din ăst an a despărțământului »Cluj« al Asociației s'a ținut la 18 Aug. n. 1907, în Desmir, cu aceasta s'a încheiat gestiunea de 3 ani a unui comitet, în frunte cu Dr. Amos Frâncu, distinsul avocat, care de când a luat în mână cauza culturală a »Asociației« în desp. Clujului i-a deschis o cale nouă, bine determinată, și din scăderea la care ajunsese acest despărțământ, l'a ridicat la nivelul celor mai active, mai conștiente și mai bine orientate despărțăminte ale »Asociației«.

Nu voim să facem aici aprecierea activității de 3 ani a acestui comitet; ea s'a desfășurat doar în public, și ori cine are ochi, și nu este orbit de patimi negre, poate să vadă, să o știe și să judece. Trei adunări frumoase, trei expoziții de lucruri țărănești, împreunate cu premii, 25 biblioteci înființate și material pentru altele ce se pot înființa, 7 farmacii portative așezate în 7 comune, 21 tablouri anticoolice așezate în 7 locuri cu prelegeri corespunzătoare, 5 table comemorative întru pomenirea celor cinci bărbați istorici ai Românilor din comitatul Clujului, medalii frumoase cu inscripții românești, în zeci de mii exemplare, vre-o 12 prelegeri populare, mai multe zecători literare, pe sate, sute de cărți didactice împărțite gratuit, și în fine o bibliotecă proprie a despărțământului, din care s'au tipărit 14 numeri, în peste 20,000 coale de tipar, și în peste 20 mii de exemplare! Eată, în fuga condeielui, cam ce a lucrat acest comitet, care a primit în 9 Oct. 1904 suma de 84 cor. dela antecesorii, și a cheltuit până în 11 Aug. n. 1907, peste 2070 cor., sumă pe care însuși și-a câștigat-o cu munca și vrednicia sa.

STIRILE ZILEI.

— 23 August v.

Metropolitul Dr. Victor Mihalyi care a fost zilele trecute greu bolnav, s'a reînălțat pe deplin. Dela Blaj primim știrea mult îmbucurătoare, că înalt Prea Sântia-Sa s'a sculat Marți din pat, să simte bine și e voios.

Stefan cavaler Havași pentru școală. Marele filantrop român din Cluj, întelegetorul bisericei celei noue din capitala vechiului Ardeal, d-l Stefan cav. Havași Oășanu, a mai adus o faptă frumoasă la salba binefacerilor sale, care l'au pus în șirul bărbaților mari. Înțelegând despre gândul curatoratului din Cluj de a cumpăra grădina învecinată cu biserica cea veche, lângă care să ridice școala cea nouă, bunul Român și evlaviosul creștin a oferit din partea sa suma de 10.000, zece mii coroane, cu dorința ca ceilalți buni creștini din Cluj și din jur, din apropiere și din depărtare, să facă de restul prețului. Grădina din vorbă, o achiziție prețioasă pentru biserică, costă 20.000 cor. Fapta aceasta a d-lui Stefan cav. Havași a avut și păcă oim imitatori. Sau aflat îndată înimi generoase, cari au mai subscris peste 3000 cor. Dăta teate deschisă, și se speră că toți bărbații înzestrați de D-zeu cu avere și bună simț pe pentru cauza culturii, vor alerga cu sprințului lor puternic, spre

a săvârși o nouă operă culturală în Cluj. »Răvașul«.

Holera în Maramurăș. Biroul telegrafic din Budapesta anunțase alaltăieri, că în comunele Vișeu de sus și Vișeu de jos s'au constatat mai multe cazuri de holera între populațiunea română și că până alaltăieri ar fi murit la 20 persoane de această boală înfricoșată. Știrea aceasta o desminte acum același birou anunțând pe baza unor informațiuni autentice, că știrile răspândite cu privire la ivirea de cazuri suspecte de holera în mai multe sate din comitatul Maramureșului sunt neîntemeiate.

La universitatea săsească au fost aleși Luni, în 2 Septembrie următorii deputați români pe nouă perioadă de trei ani: D-l Dr. Liviu Leményi, în cercul electoral al Sebeșului-săseșc și d-l Dr. Aurel Vlad în cercul electoral al Orăștiei.

Mare foc în comuna Ocolişul mare. Ni-se scrie: Onorată Redacțiune! Subscribul am onoare a vă trimite spre publicare următoarea tristă întâmplare: În 31 Aug. st. n. a. c. a izbucnit în comuna Ocolişul mare, comitatul Hunedoara un foc teribil și ne mai văzut, care în scurt timp a prefăcut în cenușe 64 de case (gazde) împreună cu șuri, culine și alte unelte economice, bucate și tot ce au avut bieții creștini adunat la casa lor. Pagubase urcă la 100000 coroane. Nu au putut scoate bieții creștini din marea de flăcări nimic, nici chiar hainele, ba și 6 viței și mai mulți porci s'au făcut scrum, fiind că bătea și un vânt, pe lângă căldura mare a zilei. Școala și biserica au scăpat ca prin minune de urgia focului. Imi țin de sfânta datoriță a aduce la cunoștință această tristă întâmplare a bieților creștini, ca, de se va afla oare-care cu mână de ajutor, să-i ajute prin colecte de bucate sau bani, care cu cât poate și cu cât îl va ajuta Dumnezeu. Ocolişul mare, la 1 Septembrie s. n. 1907. Cu deosebită stimă: Nicolau Părăian, învățător.

Pentru noul institut biblic românesc inițiat de preotul Constantin Morariu din Pătrăuți (Bucovina), a cărui scop este tipărirea bibliei în limba românească în mai multe mii de exemplare pentru ca să și-o procure fiecare Român pentru un preț de tot ieftin, au contribuit, precum cetim în »Neamul Românesc«, familiile: Dimitrie Bilcescu și C. Alimăneștean cu suma de cinci mii (5000) de lei. Acest frumos început va îndemna pe mulți Români de bine de a contribui pentru realizarea unei idei atât de salutare.

Logodnă. Alesandru Pop, cleric absolut și Martoara Martin logodiți. Hașmașiu, Bies, August 1907.

O crimă îngrozitoare. D-l Alexandru Bucșa, învățător în Agoștin, ne scrie cu data de 3 Sept. următoarele: Vă rog a da loc în prețitul nostru jurnal »Gazeta Transilvaniei«, următoarelor scene înfricoșate, cari s'au întâmplat în comunele vecine din jurul comunei noastre Agoștin, în timpul din urmă și anume: După ne mai pomenita asasinare a lui Szilágyi Sándor din comuna Ūrmös și a celei din Alsó-Rákos, unde un june în etate de 23 ani s'a aruncat pe șine sub roatele trenului omorându-l, (amândouă aceste scene s'au

— Jupâne! Tuloil Jupâne! Tuloil! — Ce-i Căi! Căi!... de trei ori cei măi. — Tute dă-mi aurul ăsta, ce-ți dădui adiniatori? — Băie... dăpor dămășătu nu puteai veni după el? — Tute lute! lute! Nu-ștăh! — Nă! dăpă omul ăsta n'oi dat de dracu și dracu de el n'oi eu. să eu mai fiu Sloim, șoptea jidanul dându-i aurul cu priceina. — Dănilă nu-știa cum să aște în pat. — Numai de aceea și aducea aminte, că umbra cănd a plecat și a tăiat o urechie, și într'adevăr, Măciuca nost avea număio urechii! Când s'a trezit în noaptea, și cătră amiază, lângă patul său era femeia și copii cu lacrimi în ochi, pe scaun, ședea părintele. Trifu, care ceia cu nădejde și la această cuvinte s'a trezit. — Priveghiați și rugați, ca să nu cădeți în ispită, căci duhul e osărditor, iar trupul neputincios.

— Părinte! — Ce-i fiule Dănilă! — Știi D-tă, că de mine m'a luat dracu? — Așa nu vorbi așa, lasă-l în pietrii, fă-ți gemul sfintei cruci... nu te teme! — Trei săptămâni a zăcut la pat și număio o vulpe cu o coadă ciușită și cu urechile tăiate vedea și în vis și sievea. — Precup veni la dășul, în mîlcomi prietnește, și i spuse, că »Nevoia«, vulpea lui e iar acasă, și că i pusă în lanț și ea n'ar merge ticărit! — Vezi frate Precup, voi, nici unul nu credeți, ce-am păit eu! Toate oasele m'ileau rîp, și dinții iam scîpăpă topi, și urechia mi-a tăiat-o, și nu o am! — Precup și făcu cruce! — Aș!... taci molcum, nu-ți-a fi nimic! — Vorbeste-a pildur... O, Măica Pre-

— Jupâne! Tuloil Jupâne! Tuloil! — Ce-i Căi! Căi!... de trei ori cei măi. — Tute dă-mi aurul ăsta, ce-ți dădui adiniatori? — Băie... dăpor dămășătu nu puteai veni după el? — Tute lute! lute! Nu-ștăh! — Nă! dăpă omul ăsta n'oi dat de dracu și dracu de el n'oi eu. să eu mai fiu Sloim, șoptea jidanul dându-i aurul cu priceina. — Dănilă nu-știa cum să aște în pat. — Numai de aceea și aducea aminte, că umbra cănd a plecat și a tăiat o urechie, și într'adevăr, Măciuca nost avea număio urechii! Când s'a trezit în noaptea, și cătră amiază, lângă patul său era femeia și copii cu lacrimi în ochi, pe scaun, ședea părintele. Trifu, care ceia cu nădejde și la această cuvinte s'a trezit. — Priveghiați și rugați, ca să nu cădeți în ispită, căci duhul e osărditor, iar trupul neputincios.

— Jupâne! Tuloil Jupâne! Tuloil! — Ce-i Căi! Căi!... de trei ori cei măi. — Tute dă-mi aurul ăsta, ce-ți dădui adiniatori? — Băie... dăpor dămășătu nu puteai veni după el? — Tute lute! lute! Nu-ștăh! — Nă! dăpă omul ăsta n'oi dat de dracu și dracu de el n'oi eu. să eu mai fiu Sloim, șoptea jidanul dându-i aurul cu priceina. — Dănilă nu-știa cum să aște în pat. — Numai de aceea și aducea aminte, că umbra cănd a plecat și a tăiat o urechie, și într'adevăr, Măciuca nost avea număio urechii! Când s'a trezit în noaptea, și cătră amiază, lângă patul său era femeia și copii cu lacrimi în ochi, pe scaun, ședea părintele. Trifu, care ceia cu nădejde și la această cuvinte s'a trezit. — Priveghiați și rugați, ca să nu cădeți în ispită, căci duhul e osărditor, iar trupul neputincios.

Sirolin contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărească, scrofule și influență. Se v'ă țenu de mîntăre, de aceea se se c'era: Păchețarea originală „Roche“. F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helvetia (Schweitz).

In legătură cu corespondența de mai sus suntem rugați a da loc următorului apel adresat către tot sufletul creștinesc:

Comuna frunțase Kolozs-Borșa în comitatul Cojocna în 1 Sept. st. n. a fost expusă unui eveniment trist pricinuit de afurisitul vinars beut de un om amărat, care pe la ora 1 după prânz a venit amețit dela crâsmă. Din casa lui s'a iscat un foc, care, ajutat de un vânt strajnic, a prefăcut în cenușe o mulțime de case încât într'un cîas 30 familii au rămas cu băta cerșitorului în mână și cu traista în spate. Toate bucatele păioase imblătite, nutrețele adunate acasă — toate au ars și te doare inima și nu poți să nu lacrămezi când vezi trista priveliște rămasă în urma acestui foc. Păreții caselor de piatră crepați și arși, ceea de niule și de lemne arse până în pământ, arborii, verzi înainte de foc, stau acum ca tot atâția tăciuni implântați în pământ. Ca prin minune a rămas neatinsă în mijlocul mării de foc biserica română zidită numai de șapte ani.

Cine ar putea oare descrie durerea, suspinurile și paguba celor nenorociți! Pentru alinarea încălțea a celor păgubiți s'a constituit un comitet în fruntea căruia stă preotul local Ioan Bochiș, și acest comitet în numele celor nenorociți se roagă de tot sufletul creștinesc compătimitor să se îndure după putință a face colecte pentru ștergerea lacrimilor și alinarea durerii năcăjiților. — Oferte în bani sau în bucate sunt a se trimite la adresa susnumitului preot, — cari oferte în conțelegere cu comitetul au a-se distribui după buna chibzuială între cei păgubiți. Stațiunea căii ferate e Váloszt-Bonczhida — posta în loc — Kolozs-Borșa.*

Kolozs-Borșa, 2 Septembrie 1907.

Cu deosebită stimă

Ioan Bochiș,

preot rom. gr. cat

Reuniunea

Invățătorilor români gr. cat. din archidieceză

De lângă Mureș, August, 1907.

Despărțământul „Murăș”. Adunarea de toamnă convocată în comuna Sângeorgiu de Murăș, nu s'a putut ținea, fiindcă membrii nu s'au prezentat în număr cerut de statute.

Adunarea de primăvară s'a ținut în comuna Cianașul de Câmpie. Prezenți în aceasta adunare au fost 14, absenți 4. Aici în loc de lecție practică, prescrișă prin statutele reuniunii, s'a ținut examenul final cu elevii școlii din localitate. A dizertat cantor-învățătorul din comuna Cianașul de Câmpie, despre tema: „Iubirea de școală.”

Despărțământul acesta are 18 membri ordinari. Nu s'a poate lăuda cu nici un membru fondator, ba nici cu un membru ajutător.

În anul expirat a administrat în taxă dela membrii ordinari cassei centrale a reuniunii numai 40 cor.

Despărțământul „Uioara-murășana” și-a ținut adunarea sa de toamnă în comuna Grind, unde s'au prezentat numai 6 membrii, iar 6 au absentat.

Lecție practică a ținut Teodor Trămbitaș, cantor-învățător în localitate despre subiectul: „Adaugerea la numărul 5” și a dizertat Samson Oniga, cantor doctore în comuna Sămărtinul-sărat despre tema: „Educațiunea băieților.”

Adunarea de primăvară s'a ținut în comuna Uioara superioară. Prezenți au fost 11, absenți 2 membrii.

Lecție practică a ținut Ambrosiu Inoraș, cantor-învățător în localitate despre subiectul: „Apele, cari udă patria noastră de sud-vest” și a dizertat Alexandru Filimon, cantor-doctore în comuna Oroșia despre tema: „Iubirea de patrie și națiune în familie și școala populară.”

Despărțământul „Uioara” nu s'a poate lăuda cu nici un membru fondator; ba colegii nostri de acolo nu s'au nuzit a căștiga pe sama reuniunii barem vre-o câți-va membrii ajutători. Are cu totul 13 membri ordinari, toți învățători, nici un paroch din tot districtul nu s'a înscris pînă acum de membru ordinar.

În anul expirat membrii ordinari n'au administrat cassei centrale a reuniunii sub titlu de taxe nici un filer. Foarte mult ne-ar deobliga prezidentul, sau casierul despărțământului, când ne-ar desluși despre starea lucrului, descoperindu-ne-se cauzele acestor neglijențe și incorectități.

Despărțământul „Pogăcena de Cămpie” și-a ținut adunarea de toamnă în comuna Velcher. Prezenți 16, absenți 2 membrii.

Lecție practică a ținut învățătorul Andreiu Rusu cu cl. I. și II. „Eserciții limbistice” și cu clasa V. „Conceptul fracțiunii”.

A dizertat Zacharie Șoptorean cantor-doctore în comuna Moșița (Mojos) despre: „Chiemarea învățătorului.”

Procesul adunării de primăvară nu s'a așternut biroului central, cu toate că acesta l'a urgitat. Biroul central nu trebuia să se îndestulească cu un ursoiu dat către prezidentul despărțământului, ci trebuia să se adreseze pentru sanarea răului și către oficiul protopopesc, ca așa să se clarifice starea lucrului; anume, că peste tot nu s'a ținut adunarea generală de primăvară, sau numai din neglijența oficialilor despărțământului nu s'a așternut procesul verbal al adunării?

Despărțământul „Pogăcena” are 18 membrii ordinari, toți învățători din districtul protopopesc. Nu s'a poate lăuda cu nici un membru fondator, ba învățătorii din acest protopopiat sunt așa de indiferenți față de progresul material al reuniunii, încât n'au căștigat până acum nici pe un paroch de membru ordinar, sau pe vre-un binefacător de membru ajutător.

În anul expirat s'au administrat cassei centrale a reuniunii sub titlu de taxe cu totul numai 45-47 fil.

Mureșanul.

Despre diferitele arături.

— Urmare —

Parte mare din economii noastre încă și astăzi nu fac deosebire între diferitele arături. Tot un fel ară toamna, ca și primăvara, pentru grâu ca și pentru luțernă, pentru miriște ca și pentru cartofi. Nu s'a uită că o plantă își întinde rădăcinile mai afund în pământ și alta mai la suprafață, că altcum trebuie să arăm când întoarcem miriștea și altcum când arăm pentru sfecele.

Fiindcă am amintit ceva despre întorsul miriștei, să ne oprim puțin.

În multe părți economii noastre lasă miriștea ne întoarsă sub cuvânt, că aceea servește, ca pășunat pentru vite.

Lucrul acesta însă este cât s'a poate de păgubitor. Odată pentru-că nu s'a stărpsc buruenile, cari slăbesc pământul în deșert, și a doua că nefind pământul întors, iarna nu este espus la ger, care așa de mult îl îmbunătățește.

Folosul ce-l are plugarul dela locul întors îndată după căratul bucatelor, e cu mult mai mare ca acela, ce-l poate avea lăsând miriștea ca pășunat pe cari vitele adese umblă săptămâni de-arândul pocălțite de foame.

E bine ca la întorsul miriștei să nu arăm mai afund de 4—5 cm. 2—3 degete).

Asta din cauză că semințele buruenilor ce s'au scuturat, să fie acoperite numai cu puțin pământ, căci în cazul asta ele fiind în atingere mai ușoară cu aerul și umezeala, în curând vor răsări și la o nouă arătură s'a stărpsc cu totul. Dacă la întorsul miriștei am ara prea adânc, semințele buruenilor ar ajunge mai afund, unde s'ar păstra destul de bine până când am ara de sămănat și atunci ajungând mai la suprafața pământului, ar răsări de-odată cu bucatele.

Asta ar fi aratul pentru întorsul miriștei. Să înțelege, că la aratul pentru sămănat, vom ara mai afund cam de o schioapă (12—15 cm.) ca rădăcinile plantelor să aibă mai mult pământ scormonit pentru a să întinde.

De cea mai mare însemnătate însă dintre toate arăturile e aratul de toamnă.

Aratul de toamnă, — pentru ori-ce plante, — dacă s'a face la timp și destul de bine, face cât o gunoie de jumătate. Și iată pentru-ce.

Am zis mai sus, că o parte însemnată a păturei roditoare o formează petrele sau mineralele. Acestea supuse la gerul de peste iarnă, degeră, iar primăvara la căldura soarelui s'a desfac în particule foarte mici — ceea-ce negreșit ori-cine a putut observa primăvara pe locurile arate de cu toamnă, — și în starea aceasta mărunță, plantele mai bine le pot absoarbe.

Pământul arat de cu toamnă primește în sine, neasămănat mai multă umezeală, ca cel arat numai în primăvară. Umezeala aceasta apoi este de mare lipsă plantelor tinere, până ce acelea s'a desvoaltă îndestul spre a-și trage hrana prin rădăcini mai puternice.

Pământul arat de cu toamna, primăvara s'a uscă mai iute la suprafață, și așa putem intra în el cu plugul mai iute cu vr'o 5—6 zile, ceea-ce de multe ori e un mare câștig, mai ales când avem o primăvară târzie și trebuie să ne grăbim cu lucrul.

Pământul arat din toamnă, dacă acela peste iarnă nu a fost bătucit de ploii și zăpadă, primăvara nici nu mai trebuie arat din nou. E destul dacă-l scormonim cu așa numitul „extirpator”.

Acesta, după cum cred, că cei mai mulți l'au văzut, este un fellu de plug cu 5—6 feară, destul de ieftin, cu care s'a poate săvârși de trei ori atâta lucru ca cu un plug obicinuit. Cu extirpatorul cruțăm și timp și cheltuială și facem un lucru tot așa de bun ca și cu plugul; ba putem zice că și mai bun, căci cu el nu întoarcem pământul, ci numai îl scormonim și așa umezeala, de care plantele au așa mare lipsă, — rămâne în el.

Nu pot în destul lăuda însemnătatea aratului de toamnă. Pământul arat din toamnă aduce roadă aproape îndoit ca cel arat numai primăvara înainte de sămănat.

Despre lucrul acesta ori-cine s'a poate convinge, dacă va sămăna de pildă cucuruz într'un loc arat din toamnă și în altul arat numai din primăvară. Rooda din cel dintâu va fi aproape de două-ori ca în cel de al doilea.

Să nu așteptăm să ne sboare porumbi fripți în gură, căci proverbul zice: „Ajutați și și D-zeu 'ți va ajuta”. Aceasta zicătoare s'a potrivește foarte bine și la plugar.

Numai așa putem aștepta binecuvântarea lui D-zeu, dacă și noi ne facem datoria.

A. Boldor.

MULTE ȘI DE TOATE.

Salut militar.

Ziarele boeme publică următoarea știre: Contele Ioan Harrach nu este amic al modului de salutare, ce este acum la modă; de aceea în adunarea generală a orașului Nechanice a făcut propunerea, ca în locul salutului modern acum, care poate avea drept urmare îmbolnăviri, cauzate prin răcirea capului, publicul să se obicinuească la felul de a saluta militar: să și ridice numai mâna la pălărie sau la căciolă. Adunarea generală a orașului Nechanice a primit proiectul contelui și a adus hotărârea de a saluta în mod militar, „la care publicul are să se conformeze?”

Patul ideal.

S'a inventat de curând un pat, pe care ori ce om și cel mai ostenit, înainte de a adormi, e transportat într'un fel de adevărat paradis. Acest pat, inventat de către un lucrător din Geneva, e construit astfel, încât cu ajutorul unui mecanism ascuns, îndată ce corpul apasă asupra patului, răsună cântecul Berceuse-i lui Godard, care durează timp destul de îndelungat pentru a procura un dulce somn și persoanei celei mai puțin dispuse de a dormi. La capul patului se află un cadran, unde este așezat arcul ceasornicului, unde se așează acul la ora la care vrea să fie cineva deșteptat. La ora indicată patul cântă un vals de Wagner, cu tobe, trâmbețe și cimbele, care face un șgomot asurzitor. Este aceasta dar o invențiune prețioasă, atât pentru aceia, cari nu dorm bine, cât și pentru aceia, cari dorm prea bine.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons. interim.: Victor Branicea

Scumpirea continuă a tuturor mijloacelor de tralu ne impune așa zicând datorița a atrage atenția asupra unui mijloc de nutriment și gustare, care devine zilnic tot mai nefcunjurat de lipsă și care a rămas tot atât de ieftin — cafeaua malt-Kneipp a lui Kathreiner. Pe când cafeaua de boane, după cum s'a știe, este așa de stricăcioasă pentru nervii nostri și e totodată lipsită de nutriment, conținutul de malt al Kathreinerului, atât de prețios din punct de vedere sanitar, amestecat pe jumătate cu cafea de boane, oferă o cafea gustoasă și nutritoare. Copiilor, femeilor, bolnavilor și reconvalescenților s'a nu se dea decât cafea malt-Kneipp a lui Kathreiner, care are un gust plăcut al cafelei de boane, pe lângă aceasta e ușor de mistuit și formează sânge. O pregătim, cum e arătat pe fața din dos a pachetelor originale, și la cumpărare s'a primim numai de aceasta, cu marca de scutire preotul Kneipp și cu numele Kathreiner. Orușare adevărată, gust bun și sănătate recomandă folosirea cafelei malt-Kneipp a lui Kathreiner în fie-care gospodărie oasnică.

Vindecarea deplină a bólelor secrete.

Să nu pregete nimeni într-o esatiune atât de gingașe a se prezenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctul local, cauza, răspândirea și starea bólei, ori cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rólui, ceea-ce fie-care o póte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cine-va nu póte veni în persoană, atunci s'a-și desoric bóla cu deamănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisóre pune maroc de răspons. După încheierea curei, scrisórele se ard séu la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de leacur și curățitor e institutul special al d-rului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștientitate capătă ori cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții secsuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de bóla și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor ținice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metódu séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de beșica, de țeve, de testicule, de șira spină-ri, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și tóte bólele ce se țin de organele secsuale femeesce. Pentru femeie e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dá însuși Dr. Palóc de la 10 óre în. a. până la 6 óre séra (Duminecă până la 12 óre la amiază).

Adresa Dr. Palóc, medic de spital. Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Să capetă pretutinden!

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

* Foile românești din patrie sunt respectuos rugate a publica acest apel.

Oamenii bolnavi folosesc cu succes uimitor la boala cele mai diferite crucea dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967, care pentru aceea merită atențiunea lumii întregi. Durerile de cap, de inimă, de stomac, cât de deosebite, cursul neregulat al sângelui, febrința creierului și chinul reumatism, pe toate le vindecă acest aparat de minune. Pentru dovedirea lucrului acestuia mă provoc numai la una dintre sutele de scrisori de mulțumită ce îmi vin, cari îmi vestesc cu bucurie însănătoșirea mai multor bolnavi:

Crucea dublă electro-magnetică, pe care d-ta ai binevoit a mi-o da, o port și acum. Mă simt mai în putere, sgârșiturile la inimă au slăbit înrâtă, încât — după cum spun cei din jurul meu — atunci când vine în clipa aceea și trece, fără ca să simt și să știu că a fost sgârșit la inimă. Domnul Geza Boldog, care de 40 de ani e epileptic (boală rea), acum se simte mai bine și la el vin tot mai rar sgârșiturile. D-l Steinhübel a purtat crucea numai 10 zile și nu mai simte nici o durere, e vioi și doarme bine. În sfârșit d-l Ștefan, care în bătrânețe sa suferă atât de mult de reumatism, încă se simte mai bine, nu mai are dureri, Budapesta cu deosebită stimă Iosif Khodr, preot.

Inventatorul și fabricantul acestui aparat binecunoscut, Albert Müller, Budapesta V/28 Vadasz utca 34.

Dela vice-comitele comitatului Brassó.

Nr. protoc. 8/24/1907.

Concurs.

La împlinirea postului al IV-lea de **conzilier orășenesc**, la magistratul din Brașov, care a devenit vacant în urma pensionării senatorului Oskar Alesius precum și pe toate acele posturi, cari în urma împlinirii acestui post — prin avansare — vor deveni vacante prin avansare, deschid sub condițiunile următoare concurs, și provoc pe toți a-

cei, cari voiesc a concura la postul acesta, respective la posturile acestora, să-și aștearnă rugățile instruite conform legii — pe lângă adevăratele calificațiunile lor — cel mai târziu până în 20 Septembrie a. c. la oarele 11 a. m.

Salariile împreunate cu postul de conzilier orășenesc sunt următoarele: 3400 cor. anual, 800 cor. bani de cvartir și 5 cvincvinale în sensul §§-ilor 116—120 al stat. organiz. orăș.

Acei-ce sunt deja în serviciul orașului sunt dispenzați dela alăturarea documentelor de calificațiune.

În sensul §-lui 111 al stat. org. să interzice funcționarului a continua o meserie sau a lua parte la vre-o cooperatiune ca membru intern sau extern, mai departe, fiecare ocupațiune laterală, prin care ajunge în relație dependentă față de unii sau corporatiuni.

În fine se observă, că toate acele posturi, cari se împlinesc în sensul §-lui 109. al stat. org. pe 6 ani să împlinesc cu ocaziunea aceasta — numai cu angajarea până la proxima restauratiune, care să va ținea în anul 1909.

Brașov, în 28 August 1907.

În loc. consil. reg. u. vice-comite

Jekelius m. p.,
protonot. comit.

(2979,2—2.)

Convocare!

Domni **subscriitorii de acții** la înființândă casă de economii „**ARPAȘANA**“, societate pe acții, se

invită prin aceasta în sensul §-lui 154 din legea comercială, la

Adunarea generală,

ce se va ținea în 21 Septembrie a. c. la 1 oară p. m. în Alsó-Árpás (Arpașul-Inf.)

Obiectele:

1. Deliberarea în privința modificării firmei societății „Arpașana“ (§ 1.)

Alsó-Árpás (Arpașul-Inferior) 29 August 1907.

(2990,1—1.)

Fundatorii.

Caut pentru arândare

o moșie

în mărime dela 300 până la 400 Jugăre loc arător, de fân și pășunat. Calitate bună să fie în Ardeal sau Bănat.

Doritorii să se adreseze la

IOAN ȘERB GLIGORESCU,
comerciant — Pojána.
(Sz.-megye) N.-Szeben m.

În 6 zile

la

AMERICA.

Transport de persoane
în

TOATE PĂTURILE DIN LUME.

Cereți clarificări și îndrumări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem românește.

FALK et Comp.

Secția românească.

Hamburg.

Strada Raboisen Nr. 30.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colonă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“), de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei côle de note (musica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pictor Român.

Aduc la cunoștință on. public, 'ndeosebi D-lor preoți, că reintorcând-umă din streinătate, unde am făcut mai multi ani praxă în arta „picturii bisericești bizantine“, m'am stabilit în comuna mea **Agărbiciu, Sz. Egerbegy**, unde asemenea am zugrăvit iconostasele ambelor Biserici.

La comandă **esecut ori ce icoane** în ori ce mărimi în uleuri fine, pe pânză lemn, zinc etc.

Icoane pentru iconostasă, cruci prapori ect.

Asemenea re'noiri de biserice. Lucrez cu prețuri eftine; posed atestate de mulțumire despre lucrările mele.

Cu toată stima

NICOLAU BACIU,
pictor de bisericești.

Agărbiciu (Szász Egerbegy).

De vânzare cu licitație

O moară cu abori

(Gőzmalom), de măcinat făină cu 2 pietri, în stare foarte bună, ce zace pe un teritoriu de 800 org. □ provăzută cu 2 fântâni apătoase cu toate recvisitele trebuincioase la morariu și mașinist, E provăzută cu 250 stênjini lemne de foc, fagu crepate, într-o pădure departe de moară de 1 kilometru. departe de sat cu 50 metri. Moara are un cerc de 12 comune.

Licitația se va ținea în 20 Septembrie st. n. a. c. în caasele parohiale din Györgény Kakucs. u. p. Györgény Sz. Imre.

Prețul strigări va fi 12.000 cor. Doritori de a licita va avea să depună vadiu 10% dela suma de 12.000 în bani gata.

Condițiunile de vânzare și informații mai de aproape se pot lua dela proprietarul mori. Ioan Iliviciu, paroch în Györgény Kakucs, u. p. Györgény Sz. Imre.

2931,2—2

A V I S !

Pe baza autorizării primite dela adunarea generală ordinară, ținută la 27 Februarie 1907 în care s'a decis urcarea capitalului social al institutului dela 600.000 la 1.200.000 coroane, oferim pentru subscriere, respective pentru cumpărare, acțiunile din emisiunea noauă neoptate de acționarii vechi până la termenul fixat, pe lângă condițiunile următoare:

1. Prețul unei acții din emisiunea noauă, conform valorii reale de azi constatate cu privire la fondurile de cari dispune institutul, se fixează în sumă de 240 coroane, din care 200 coroane se adaugă câtră capitalul social, iară restul de 40 cor. după detragerea speselor emisiunii, se adauge la fondul de rezervă.

2. Prețul de emisiune se plătește în cinci rate treilunare astfel, că deodată cu însinuarea pentru cumpărare se plătesc dela fiecare acție câte 48 c. adecă patruzeci și opt coroane ca prima rată din prețul de emisiune, iară ratele următoare de câte 48 coroane dela acție se plătesc conform dispoziției §-lui 10 din statute tot la perioade de câte trei luni.

Fiecare acționar are însă drept să plătească mai multe rate, sau toate ratele înainte de termen.

În lipsa de plată a ratelor la termenele fixate se aplică dispozițiunile §-lui 10 din statute, în sensul cărora acția neplătită se anulează și în locul aceleia se emite un nou titlu de acție, iară ratele plătite cad în favorul fondului de rezervă.

3. Acțiunile noave după plățirea tuturor ratelor vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile ce posed acționarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul de 1 Ianuarie 1909.

Dela plățirea ratelor până 1 Ianuarie 1909, acționarii primesc după ratele plătite 4 1/2 % interese, iară după ratele restante plătesc 6 % interese de întârziare.

Eliberarea acțiunilor noave va urma numai după plățirea prețului întreg al acelor, iară până atunci fiecare acționar primește un titlu provizor de acții, în care se induce plățirea tuturor ratelor din prețul de emisiune.

4. Declarațiunile pentru subscrierea, respective cumpărarea acțiunilor din emisiunea noauă, sunt de a se trimite subscribe în toată regula dimpreună cu prima rată de 48 coroane dela acție la adresa institutului cel mult până în 30 Septembrie 1907. st. n.

Formular pentru declarații de subscriere la cerere espedăm imediat la adresa tuturor, cari doresc să cumpere acții din emisiunea noauă a institutului nostru.

Subscrierile de acții se vor lua în considerare în seria precum au sosit acelea la institut prin urmare la caz, dacă s'ar subscribe mai multe acții de câte a rămas neoptate și direcțiunea va uza de dreptul său să reducă numărul acțiunilor subscribe. Reducerea se va face astfel că acționarii cari s'au însinuat mai timpuriu vor avea prioritate față de aceia, cari au subscribe mai târziu acții din emisiunea noauă.

Direcțiunea institutului de credit și economii

Nr. 2972,6—6.

„Bihoreana.“

Cântarea înaltă sufletul!

George Dima: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la **H. ZEIDNER** în Brașov. Catalog gratuit!

În aceeași librărie este un sortiment bogat de cărți literare românești, de utensilii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

(2805,21—52.)

KEINE MASCHINE!

BLAUGAS.

In Flaschen fertig geliefert!

Schönste Beleuchtung.

Überall anwendbar.

GEFÄHRLOS!

Keine Behandlung!

Aufklärung erteilt gratis

Flüssiges Leuchtgas-Fabrik

Czinkota (Budapest).

BILIGE BELEUCHTUNG

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868
 în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigură în cele mai avantajoase condiții:
 contra pericolului de incendiu și esplosiune,
 edificiile de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
 asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul mortii și cu termin
 fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața
 întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.
 Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.
 Valori asigurate contra incendiului: Capital asigurat asupra vieții:
94,975.294 cor. Capital asigurat asupra vieții:
9,239.195 coroane.
 Dela întemeiere institutul a solvit:
 pentru despăg. de incendii 4.295.120-15 e., pt. capitale asig. pe viață 3.760.810-21 e.

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu,
 strada Cisnădiei nr. 5 etagiul I., curtea I., și prin agenturile principale
 din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate
 comunele mai mari.

Magazin de încălțăminte

ALFRED IPSEN

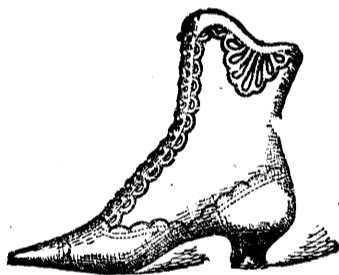
Brașov, Strada Vămei 36, vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania
 (Halta Tramvaiului.)

Mare asortiment și deposit bogat de Ghete pentru stradă,
 Sport, de lucru și de lux, potrivite după picior și cu prețuri
 foarte ieftine.

Specialitate: Ghete fine cu sic lucrata după măsura
 și metod ortopedic. — La comanda de
 afară ajunge trimiterea unei ghete vechi ca măsură.

Reparaturi

se fac prompt
 și ieftin.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și inviorează

Deosebită atențiune e a
 acest aparat vindecă boa-

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

se da împrejurării, că
 le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-
 uralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țituri de ureche, bătăie de in-
 mă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, re-
 ceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia,
 circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicu-
 lui se vindecă pîia electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate păr-
 țile lumii, cari prefuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate
 Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-
 ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se
 confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Olasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-
 Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut
 apreciat și cerceat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
 folosibil la morburii, cari nu sunt folosibil la copii și femei de
 mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vîndare pentru țers și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34,
 colțul strada Kálmán.

Unde?

se poate cumpără ieftin și bun Stofe de Rochii
 moderne pentru Dame de tot felul.

Pelerine de dantelă,
 Voil de lin,
 Batiste, Satin,

Cretone, Flanell,
 Zephir, Barchent,
 Oxfort, Stofe de in,

Pânzături de masă cu metru, Servete, Garnituri
 de masă și pat. — Mătăsării pentru bluse și rochii. —
 Stofe de lână pentru bărbați de costumuri întregi.

Toate mărunțișurile pentru croitori. 2941[7-10.]

În salonul de mărfuri Parthie și Resturi
 Strada Neagră Nr. 35

JULIUS RESCHNER.

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aşedământul
 seu de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele,
 atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot că-
 păta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot
 închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de
 metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununii pentru monumente și plantici cu prețurile
 cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre
 proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênët,
 pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută prompt și ieftin, i au
 asupra-mi și transporturi de morți în streinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai
 bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
 felul de caractere de litere din cele mai moderne
 este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce
 comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
 ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
 LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
 DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
 DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
 pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
 Circulare, Scrisori,
 Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
 INDUSTRIALE, de HOTELURI
 și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul
 tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
 giul, înderêpt în curte. — Prețurile moderate. —
 Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se
 vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul
 Rudolf și la Eremias Nepoții.